

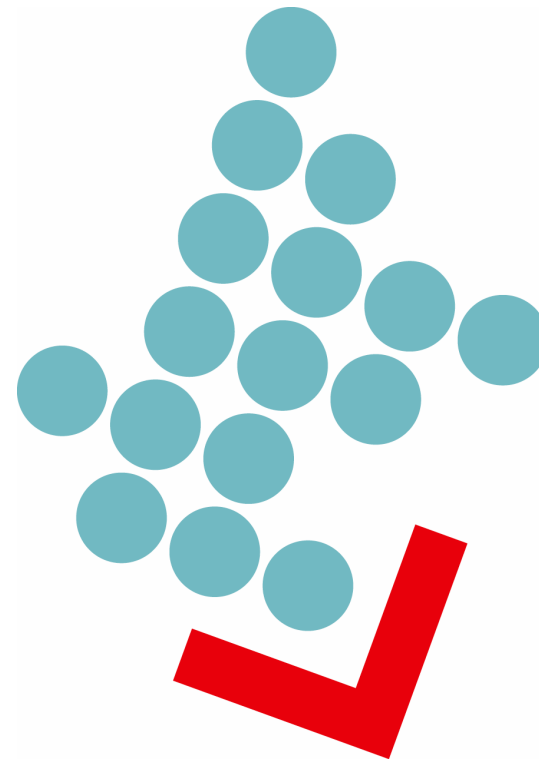
Fler privata aktörer i matchningen– erfarenheter från andra länder

**Presentation av Lena
Westerlund, LO-ekonom,
på seminariet:**

**”En svår match – om
arbetsmarknadspolitik,
arbetsförmedling och
privata aktörer”**

LO, Stockholm

12 januari 2007

Varför en trend med fler privata aktörer i arbetsmarknadspolitikerna?

- > **Fortsatt hög långvarig arbetslöshet**, svag ökning av arbetskraftsutbudet samt åldrande befolkningar inom OECD
- > **Minskad generositet i arbetsmarknadspolitikerna** på grund av besparingsprogram samt arbetslöshetsbekämpning genom sänkta reservationslöner och avreglering
- > **Politisk önskan om mer fokus på ”work first”-policy och social disciplinering** i arbetsmarknads- och socialpolitik

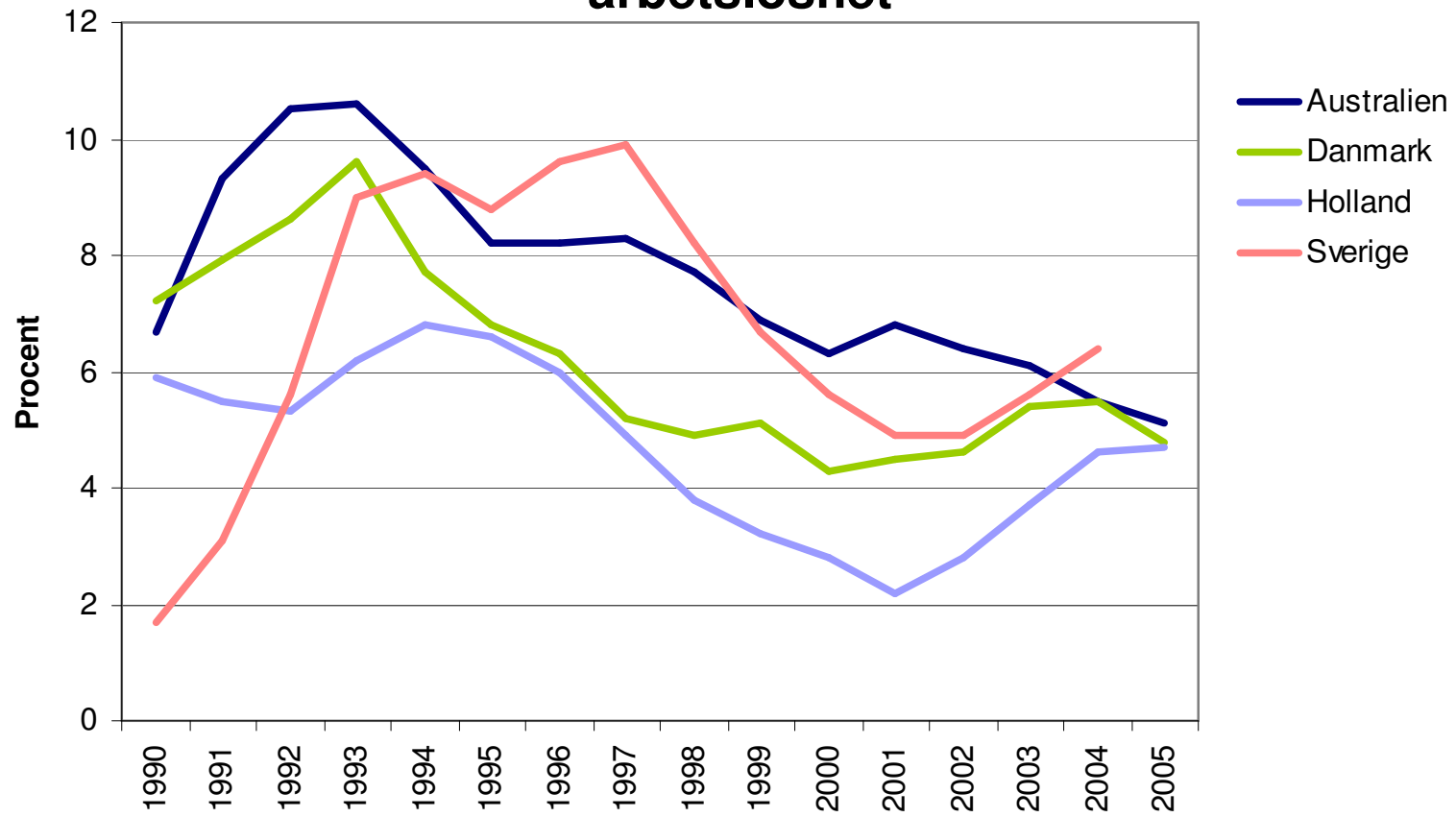

Varför en trend med fler privata aktörer i arbetsmarknadspolitiken? (2)

- > **Offentliga arbetsförmedlingar inte upplevda som tillräckligt kostnadseffektiva och/eller samhällsekonomiskt effektiva**
- > **Genomslag för teorier om offentlig styrning** baserade på kontrakts- och målstyrning samt konkurrensutsättning
- > **Önskemål av borgerliga regeringar om att främja en större privat tjänstesektor**

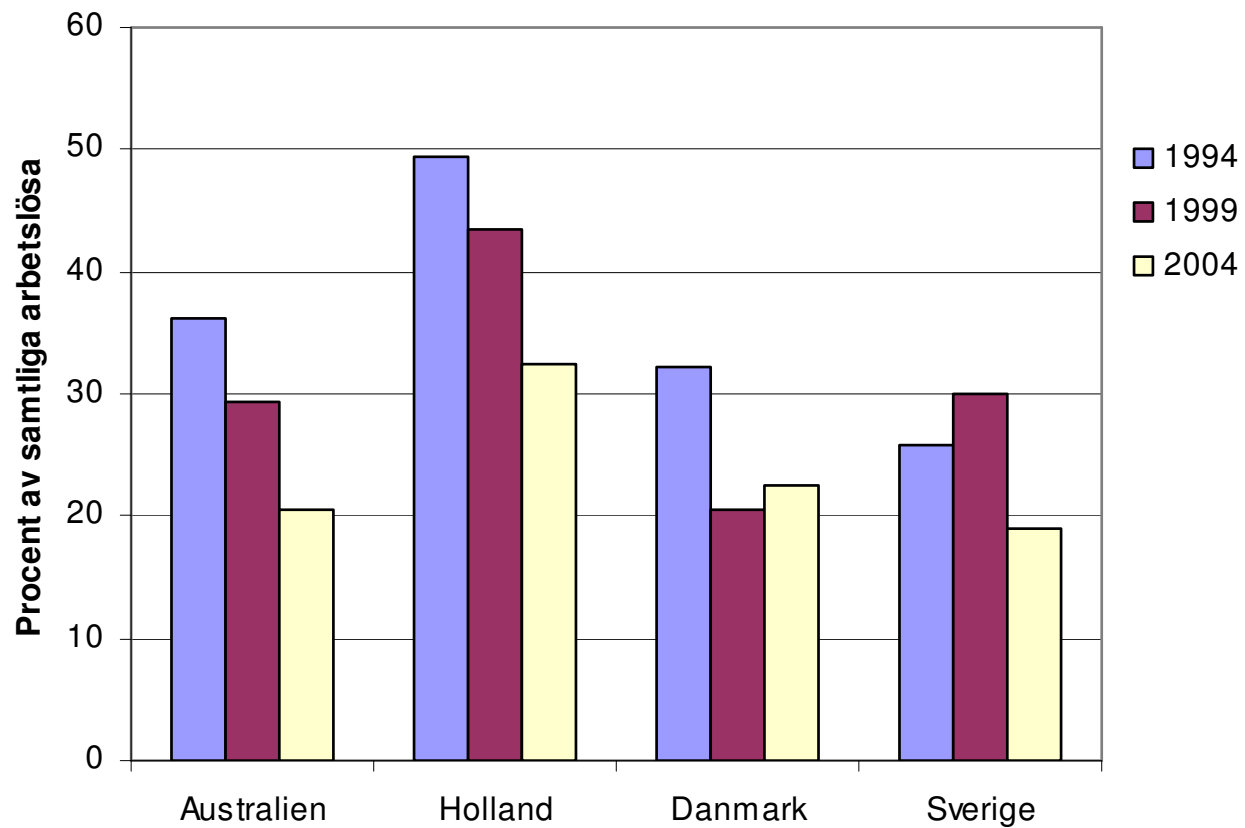
ILO-standardiserad arbetslöshet

Källa: OECD (SourceOECD)

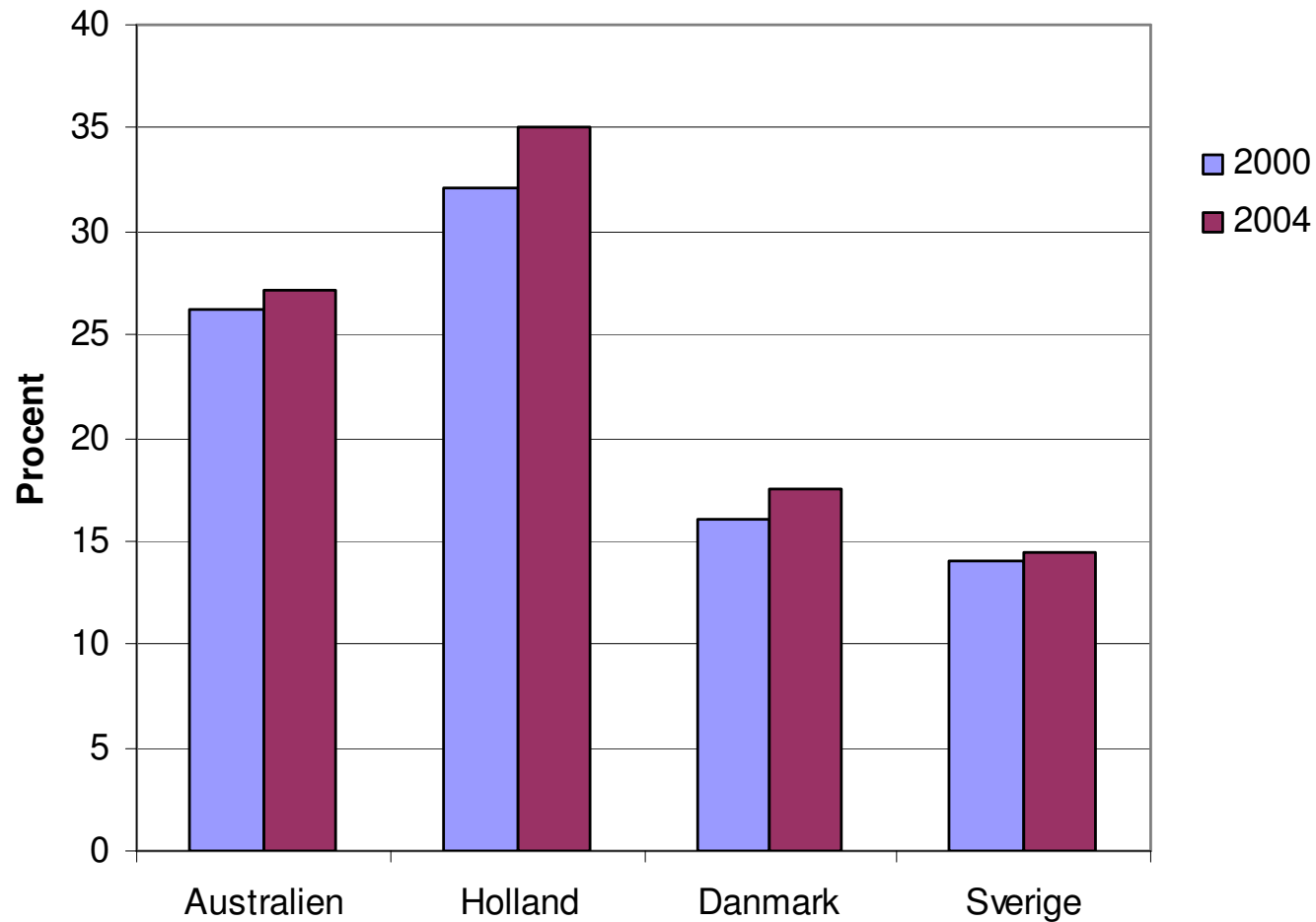
Arbetslösa längre än ett år, båda könen

Källa: OECD Employment Outlook

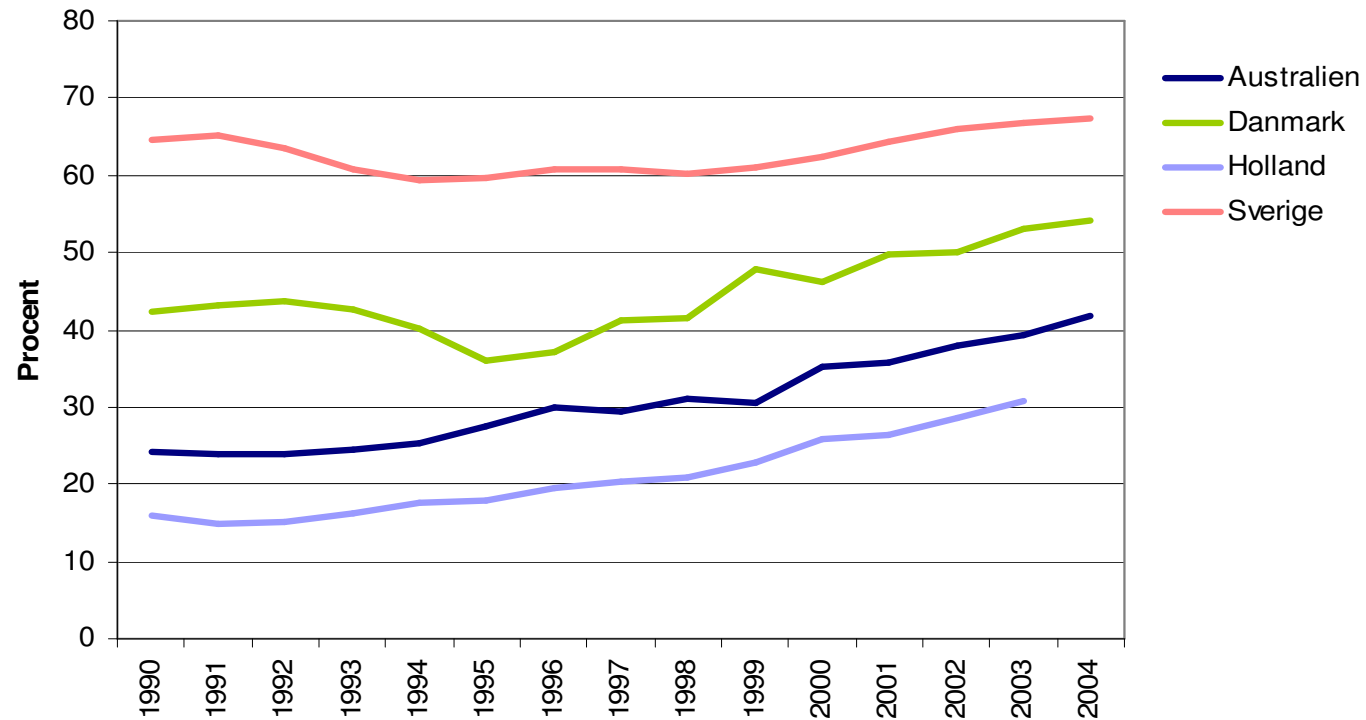
Deltidsarbetande (mindre än 30 timmar/vecka) som andel av sysselsatta, båda könen

Källa: OECD Employment Outlook

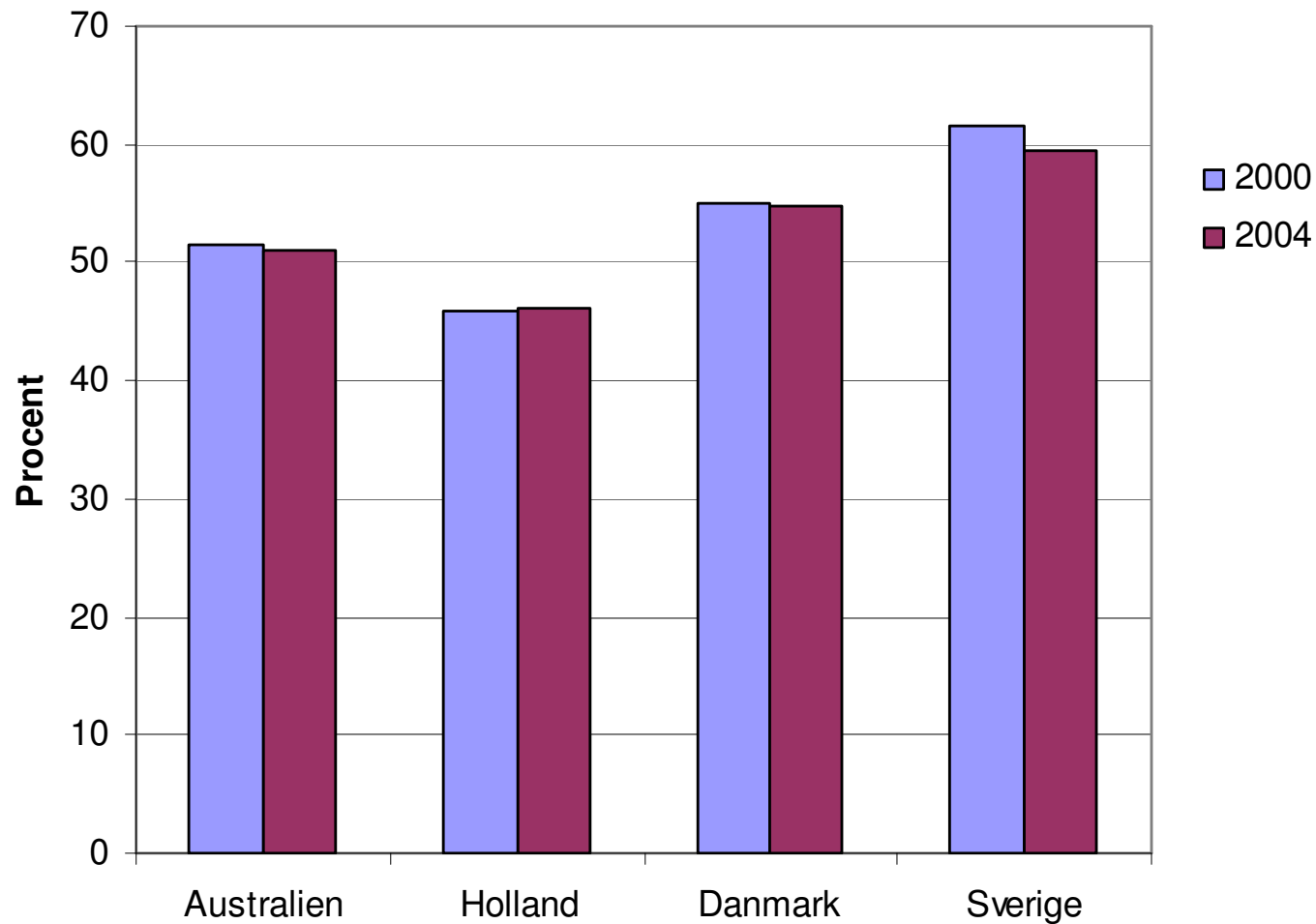
Sysselsättningsgrad, kvinnor 55-64 år

Källa: OECD (SourceOECD)

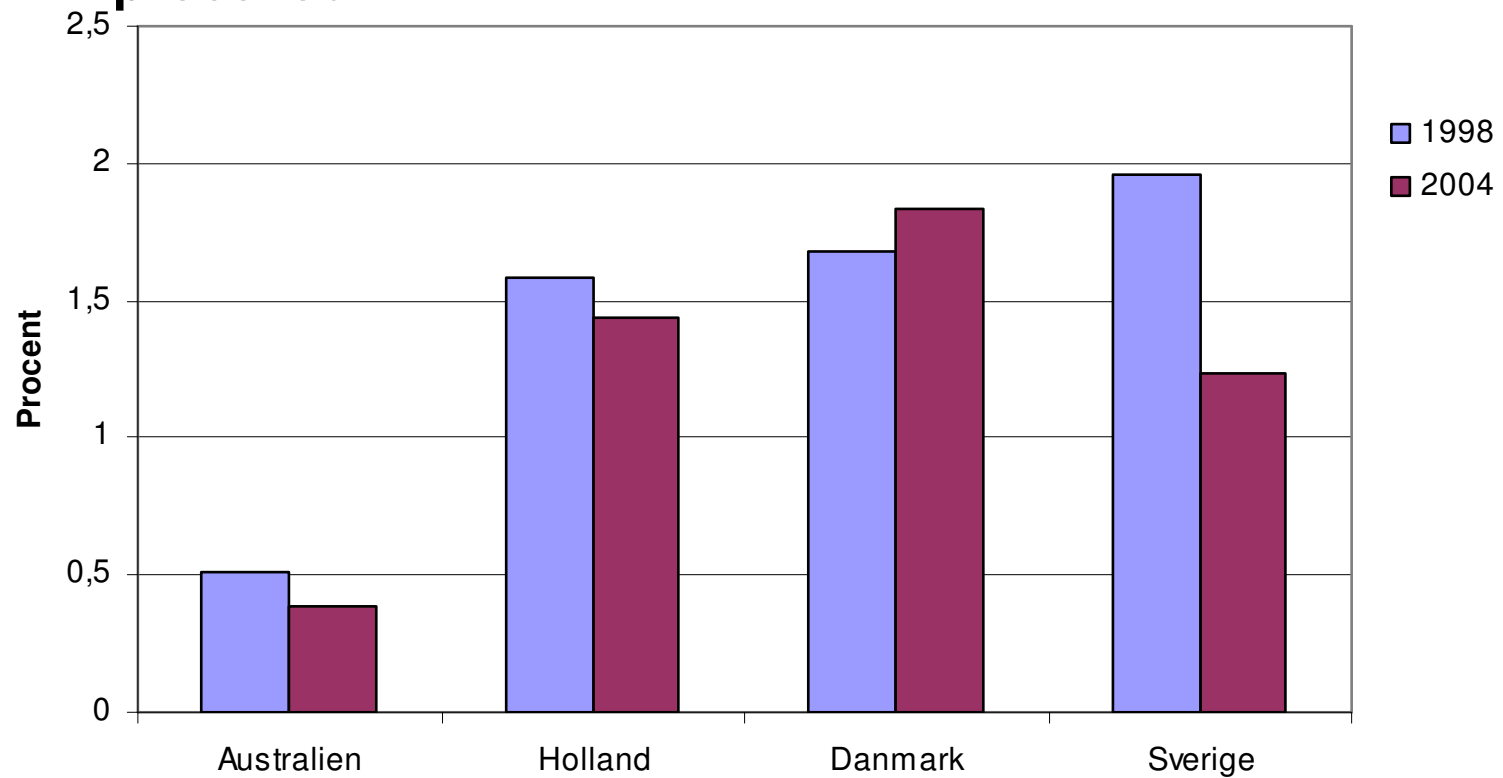
Sysselsättningsgrad för kvinnor med enbart grundskola, 25-64 år

Källa: OECD Employment Outlook

Utgifter för aktiv arbetsmarknadspolitik, procent av BNP

Källa: OECD Employment Outlook

Danmark, Holland och Australien: Tre huvudargument för mer av marknadsmodell

Förväntningar om:

- > **Högre effektivitet** – Konkurrens mellan fler aktörer skapar per definition högre effektivitet i insatserna i meningen arbetslösa snabbare i arbete, och därmed mer valuta för pengarna (dvs offentliga besparingar).
- > **Bättre kvalitet** – Andra aktörer som är specialiserade på bestämda målgrupper förväntas bidra med innovativa metoder, samt målinriktade och individuella lösningar som ökar kvaliteten. Valfrihet för de arbetslösa förväntas bidra till högre servicekvalitet.
- > **Avbyråkratisering** –Marknadsmodellen uppfattas som smidigare, flexiblare och med bättre respons i förhållande till förändringar i konjunktur och målgruppers behov.

Fyra stiliserade modeller för styrning av arbetsmarknadspolitik

Konkurrens

Offentlig styrning	Låg	Hög
Hög	<u>Byråkratisk modell</u> >regler	<u>Mål- och ramstyrning</u> > olika former av kontrakt Danmark (?)
Låg	<u>Leverantörsmodell</u> >avtal >partnerskap	<u>Upphandlingsmodell</u> >Öppna el slutna rundor, effektfokus Fullskalig: Holland, Australien

Några erfarenheter i de tre länderna (1)

Högre effektivitet ?

- > Indikation om resurssparande i Australien, men till del beroende på neddragning av anställningsstöd och utbildning
- > Holland – inte möjligt att värdera effekterna
- > Inga säkra positiva effekter att individerna snabbare är självförsörjande i de danska utvärderingarna på riksnivå
- > Inget tydligt samband mellan pris på tjänsten och effekten på arbetssökande i Danmark
- > Faktisk valfrihet finns men är begränsad för individen
- > Effektstyrning - kortsiktiga effekter premieras i betalningssystem
- > Inte fri konkurrensmarknad utan kvasimarknad - risk för ökade styckkostnader, premier kan läggas på av företagen för att säkra överlevnad

Några erfarenheter i de tre länderna (2)

Bättre kvalitet ?

- > Förändrat innehåll - minskning av utbildningsinsatser och andra kostsamma och tidskrävande program
- > Många långtidsarbetslösa ”parkeras” i miniminivån för program i en fullskalig marknadsmodell
- > Privata arbetsförmedlare kan komplettera med specialkunskaper om målgrupper och företagsnätverk, men inte garanterat att det blir så
- > Viss innovation av nya metoder, men svagare än förväntat – tendens till standardisering av utbudet
- > Mer begränsat utbud för arbetslösa på mindre orter

Några erfarenheter i de tre länderna (3)

Avbyråkratisering ?

- > Fullskalig marknadsmodell kräver omfattande (och kostsam) offentlig reglering och styrning
- > Privata aktörer måste expandera administrativ personal
- > Uppföljningen av privata aktörer kräver stora (och kostsamma) insatser för att säkra innehållet och individens rättigheter i arbetsmarknadspolitiken
- > Viss ökad flexibilitet konjunkturmässigt

Några slutsatser

- > Makroekonomiska faktorer och institutioner på arbetsmarknaderna avgör arbetslöshetsnivå – inte fler privata aktörer**
- > Fler privata aktörer - inget mirakelmedel för ökad sysselsättning bland de som har svårast att komma in på arbetsmarknaden**
- > Ökad effektivitet i matchningen behövs i Sverige - kräver både bra program i tillräcklig volym och effektiv arbetsförmedling**
- > Arbetsmarknadsutbildning och omvandlingsförmåga hänger samman – viktig del i den svenska modellen**